

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЧА.

(*Courier.*)

Число 49. и 50. Четвртакъ 24 Юнія 1843.

Год. VIII.

МОЕ ВОСПОМИНАНИЕ.

Кадъ помыслимъ онай сладкій, онай минутъ
красиый
И онай данъ отъ златнога сунцекружія ясны!
Када самъ я уживаюћъ непаситну радость;
Заборавляю при десницы твоей целу жалость;
Нисамъ хтео я блаженство оно време друго
Негъ дабъ быво свѣ кодъ тебе о пресладкій
Драго!
Садъ ми первый твой састанакъ свѣ по мозгу
лети,
Благосилямъ златно време сада у памети.
Честна душо! правъ Чловече! и Христіянне пра-
вый!
Богъ е теби самъ даровао зрель разумъ, и
здравы!
Рука моя и садъ куца первый путь на врата,
Любезнійша, Ахъ! мой Боже! пріателя врата.
Нога моя рекобъ хоће, да онъ входъ повтори,
Коего я у собу ти первый путь отвори:
Како благо, какъ любезно еси ме пріимо!
Како сладко, пріятелски са мномъ говоріо!
Лице ти в сляно было, као и душа твоя,
Светла т' бяще и на души, и на лицу бол.
На питанѣ ёсамъ тебе известіо кратко—
Да ме страхи пріятелю! облаchie свако—
Да пећу я совершити мыслећа течена,
Окромъ каква добра братски попечења—
Брбо оногъ, кой с мені помагати почео,
Облакъ чело покривати — по несрећи — зачео.
Ахъ шта смомы љдњи люди, и смертнїе мравы?

Сви подобни кланяюћей росну главу травы.
„Како што лаја ког плови по помамномъ мору
Кое сада бездну прави, садъ высоку гору,
Въ магновеніи свакомъ стрепи, и престранно
шкрипи!
Ербо мутні узбунѣна из' дублива кипи,
Свакъ часъ звера, гдје ће наћи место гроба
свога
Ударивши съ главомъ, на верхъ о камена
злога,
Очекива све часть по часъ, кадјес' потопити,
И у бездны океана вѣчно воду пить. — — —
Али сместа царъ ветрова из' домова свон
Заповеди да свакъ ветаръ на месту свомъ стои.
Беже бледи сви Боли, уравнил море,
Покажесе огледало садъ на води горе.
После буре есть тишина, после зиме лето;
Ако си радъ мою лају знати! — примѣръ ето!
Чекаюћи кадје вала съ великъ ударити — — —
И галію упованија — — — моег' раздерати,
Отъ запада сунце подъ ноћъ — — — на небосе
врати — — —
Ветри сташе (хвала Боже!) онай часъ ду-
вати — — —
Гдје самъ чекао суде ливатъ, садасе посмевамъ!
Гди је самъ гласомъ плакатъ хотео, онде сада
певамъ!
А крозъ тебе драгий Драго! све то! и отъ тебе!
Какобъ могао зауставитъ я отъ плача себе.
Кадъ ми име твоє мило, само на умъ дођде,
Любовь ахъ нелциемѣна, предъ очима прой-
де!

На колѣни створителю смертный я падаю
 Благодарность со потокомъ суза топлы даю.
 Ты недаде да обвлада съ лаѣомъ моимъ вода,
 Него желишъ, да родъ види и отъ мене плода!
 Торжествено обѣщавамъ о вѣчная славо,
 Да ѿ днѣве могъ живота я провести право.
 Сву на славу, сву на дику, на похвалу твою,
 Посѣщавамъ тѣло, душу а и паметь мою!
 Буди Боже! ты мой отацъ, за руку же води
 Акобъ видіо да ме злоторъ отъ пута отводи,
 Отъ онога пута узка, кой намъ показуе
 Добротель, и слѣдствія нѣна указуе.
 То су мысли пріятелю! и данъ и ноћ мое,
 И данъ и ноћ есть у усты мои име твоє!
 Буди ты! мой Благодотель, буди ми пріятель,
 Акољ лево када пойдемъ, буди ми учитель,
 Быт' ёе време, кадъ ёе слабо перо мое болѣ,
 Моїн наћи и по веће хвале твоє полѣ.
 О дабъ Сербски роду было, таквій люди доста,
 Небы сада отъ ученихъ мы имали поста,
 Пріими Драго Благодарность! пріими ову малу
 Самъ спаситель достойну ти дати будетъ хвалу,
 Када трубе трубить стану, на страшномъ даву
 На свакую отъ четыри ове земле страну
 И преблагай нашъ судія раздливши люде
 Еднымъ страшанъ, другимъ міо и весео буде:
 Тынешъ съ десне руке стоять, твога спаси-
 теля
 Ербо с' всегда тымъ слѣдовао, стопы учителя!
 Тынешъ пріимит' за благая твоя дѣла вѣчный
 Вѣнацъ и взоръ единъ, тройцы непреѣчный.

А. Стойковић.

ПАЛЕЖЪ МОСКВЕ.

(Новела)

IV. ЕСЕНЬ ВЕЧЕ.

(продужење)

Москва је већ у развалинама лежала. Гдигди се јоштъ облаци одъ дима изъ пепела подизаху, у кое су целе улице преобраћене биле. Само мала нека

часть была је одъ пламена поштећена. Наполеонъ баяше царскій замакъ Петровской опеть оставio, и заново се у Кремлу станio. И палата, у којој Генералъ Гарбоне живio, баяше добитъ пламена, и садъ са графицомъ Пауловномъ живише онъ изванъ капије Коломна на полю у једной простой кући.

Лепо есенъ вече баяше съ тихымъ брежуљцима окружену равницу у магическу сјајностъ завило, на којој се опеть весеље Француза чуше, и ништа не опоминяше на ужасно позорѣ прошасты дана.

Пауловна стояше на прозору свое сопе, некій притетилни немиръ и очарователна жалостъ у целомъ нѣномъ суштству показиваше се. Ружични украси младости не покриваше више нѣне образе, а прећашна нѣна живость баяше промышляюћој строгости уступила. Опоминjanј на свое родитељ често јој је съ больомъ тронуло срдце, али јошъ већа боля беснила је у нѣнимъ дѣвическимъ грудима. Она је првый путъ садъ ватreno любила, садъ је првый путъ любила са страсју, коя јој је цело нѣно суштство као грозница потресла. Гарбоне био је предметъ нѣне любови, нѣнъ образъ забављао јој сву нѣну душу, и све нѣне мысли изчезавале су у једной оживљавајућој нѣне любови.

Већ је одъ више сатиј Генералъ одсутствоваше и Пауловна нѣговъ повратакъ са неситимомъ жељомъ очекиваše. На једанпутъ се врата отворе и Генералъ замишљенъ унутра јуће.

„Я вамъ доносимъ вѣсть о вашимъ родитељима“ проговори онъ графици, „они живе и налазе се у замку једногъ свогъ пріателя. Ево читайте ово писмо, оно одъ нынешнога долази.“

Пауловна са држанимъ рукама отвораше писмо, а сузе јој низъ обра-

зе текоше. Кадъ є прочитала, єсаюћи
падне на прси Генерала.

„Садъ ћете скорымъ у обятія ваши
родителя повратити се и срећні быти,
нега што самъ я“ рече Гарбоне, Графицу
жалостно гледећи.

„Зашто васъ є ово писмо тако жало-
стнымъ учинило?“ пыташе Пауловна,
„смемъ ли узрокъ ваше жалости знати?“

„Могу ли весео быти,“ одговори Гар-
боне, „кадъ помыслимъ на растанакъ,
кои намъ предстои; — ахъ Пауловна, я
никадъ више не будемъ срећанъ, ако ме
вы оставите.“

Пауловна метне на страну писмо,
бацивши на Гарбона погледъ безконачне
любови.

„Ахъ зашто ни є у крвавомъ дану
кодъ Бородина и на мене коцка смрти
пала,“ овай далъ настави, „онда мое
срдце ни одъ какве страсти, осимъ слав-
олобія, ни є плѣнено было, а и како
се лако умире на полю чести! Али садъ
є сасвимъ другоячје, одако самъ васъ
видio у сјайнymъ зрацима ваше небесне
лепоте.“

„Я бы радо желила облаке жалости
съ вашегъ чела растерати,“ одговори Па-
уловна, „али шта я могу безъ отечества
за васъ чинити?“

„О све, све можешъ ты учинити“
повиче Гарбоне, „само јдана речь съ твои
лепы устній може ме найсретнімъ на
земљи начинити. И опетъ сумнишъ о
чару твоє силе, о! садржаю свю блажен-
ства, море свю благовонія, у коме бы
се мой животъ у вечной любови окончао.
Али ахъ, за мене не куца твоє срдце!“

„Ко вамъ то каже“ одговори му Па-
уловна, и образе јој руменъ обасу.

„Дакле ме любишъ о ты небесно су-
щество“ рече Гарбоне, „о нейди одъ
мене, ты лепа душо, твоє отечество не-
ка одако любовь буде, коя є кадра и на
пустомъ Каузу рай створити. — О бу-

ди моя, ты прекрасно и найблагородніє
створенї,“ повиче Гарбоне, „усрећи мой
немирный животъ са твојомъ небесномъ
любовлю.“

Пауловна погледъ, пунъ небесне лю-
бови на Гарбона бацивши, јдава оно из-
говори што јој є срдце отъ давна у тай-
ности крило. И ћено є лице пролетњой
зори подобно было, а пурпурне устне съ
тихимъ гласомъ ове су речи изговарале:
„Ево вамъ руке, ево вамъ срдца.“

V. ОДЛАЗАКЪ ВОЙСКЕ.

Све се већ спремљаше, да одлази.
Овде су јдни пуне цакове шећера и ка-
фе, а други златно и сребрно посуђе
носили. Ту се могло видети Турака, Ар-
меніјанаца, Перзіјанаца, Руса и Тартара,
где једанъ съ другимъ тргує; тамо су
опетъ седили војници и найскupoценіје
вино изъ златны пеара пили. Велико чи-
сло војника быаше се око ватре скучило
и попеваше веселе песме.

У некомъ одстояњио одъ ове гомиле
видише се два мужа, где се ватрено раз-
говараше. Једанъ одъ ныи быаше одъ
редке величине, и ћово лице быаше угас-
ите бој, и два црна проницаваюћа ока
блестала су исподъ мрачны трепавица.
То є био Царъ Наполеонъ. Поредъ и ћага
стояо є некий младъ лепогъ, војничкогъ
изгледа човекъ; и ћово тело быаше креп-
ко, а и ћово држко, пламтеће око изда-
ваше му млађаний и ватреный духъ. Онъ
једну руку быаше на седло коня метнуо,
кога хусарь съ великимъ мукомъ уздр-
живаше. Овай мужъ быаше Принцъ
Евгенъ, вицекраль Италије.

„Овы Спите оће мени да прете,“ ре-
че царъ, „а не мысле, да имъ у јдан-
путь сву ныову войску упропастити мо-
гу. Ова улица у Калугу мера быти чи-
ста, јеръ я самъ намислио, да у Петро-
граду зимуємъ.“

У (бунаръ) у кои се Давіонъ 155 стона дубоко спуштао, но збогъ воздуха ниже силазити не могао. Херодотъ повѣствує, да је ова пирамида отъ 100,000 люди за 20 година једва докончана.

Друга Пирамида, коя другу класу заслужує, лежи на вишемъ положенію, зато у поверхности првай равна быти чинисе. Ј ова је четвероуголно назидана, и износи у окружју 436 хватиј, нїна высина прелази 398 стопа или 66 хватиј, близу ове пирамиде стои онай славанъ Сфинксъ т. је. отъ стѣне изсечена женска глава са прсима, коя збогъ особите величине човека до удивленія приводи.

Глава ове высине износи 26 стопа, само отъ ува до вилица има 16 стопа. Французскій Генерал=Директоръ Парижскогъ музеума, кадъ је то чудовище видјо, рекао је: художество је морало великиј степенъ совершенства у оно време достићи, кадъ су се каменорѣзци отважили овакавъ монументъ подићи. Неколико миља отъ велике пирамиде далеко налази се на једномъ полю још једно число Пирамида, међу коима Родопе прво место заузима, у томъ предјлу налазесе млоге мумије (тѣлеса балзамирата), коима за атаръ Пирамиде своје бытје благодарити имају. — **I. Чокерлань.**

УСТАВЪ

МАТИЦЕ СРБСКЕ

у
ИЕШТИ.

Мы долеподписани*) добровольно се слажемо, и установляемо једно друж-

ство,**) као једно тѣло, кое равнимъ, и једнимъ јединимъ духомъ за ползу и славу народну дыше.

I. Поводъ и намѣреніе. — Начинъ намѣреніе получить. — Поводъ къ заведенію овога дружства је једна любовь и ревностъ къ общему благу; а намѣреніе је распространеніе Књижества и просвѣщенија народа Србскогъ, то је, да се Књиге Србске рукописне на светъ издају и распространјавају, и то садъ и отсадъ безъ престанка за свагда. То ће се пакъ получить овимъ начиномъ:

1-о. Да свакиј садашњи Ревнитељ при заведенію безъ икакве корысти свое добровольно 40 фор. т. је. четрдесетъ форинтиј Сребрни у готову новцу приложи у Кассу.

2-о. Да и у напредакъ свакомъ Родолюбцу отворено и слободно буде ступити у ово ревностно Дружство, кадъ 40 форинтиј Сребра готовы у Кассу принесе. Ако кои по могућству свомъ ревностю срдца водимъ и выше принесе, то ће му на похвалу служити.

3-о. Да се добытакъ одъ продаты Књига у Кассу уноси, съ коимъ ће касса растити у умножаватисе.

4-о. Да се никада ни изъ какве причине ни јданъ повчић на приватну или страну какову користь изъ Касе изводити несме и неможе.

5-о. Ако бы преблагай Богъ родолюбивый овай трудъ нашъ благословио, и Касса се съ временомъ укрепила, и умножила, то да се могу:

а.) И саме напечатане Књиге Србске, кое бы одвећи потребне и полезне быле, препечатати.

*) Особе, кое су М. С. основале.

**) Дружство је ово год. 1826 лицемъ на св. Савву I-вогъ просветитеља Сербскога дне 14 Јануар установљено; а отъ Н. Ц. Кр. и Апостоличкогъ Величества, благоутробногъ Монарха нашеј ФЕРДИНАНДА I. V. одобрено као дружство Књижевио М. С. средствијемъ милостивогъ Јнитимата подъ № 37,171. изданиогъ 18 Дек. г. 1826.

Вицекраль мааше съ главомъ, и опоминяше Цара на долазеће зимно до- ба; онъ бияше тогъ миљнија, да се Москва обседне и болж време очекує, кадъ ће и Польска моћи на оружје устати и нима помоћи дати.

„То је саветъ за лава.“ Царъ принцу у речь упадне. „Кутузова бы нась войска са свио страна обколила и свакій са јозъ прекинула; шта бы морала Француска о нама мыслити! У нашемъ жалостномъ положају имамо само два пута отворена, коима можемо нашу честь спасти. Или ће Александеръ примити миръ подъ олымъ условијемъ, подъ коимъ му я претоја Лауристона пощљимъ, или ћу я принуђенъ быти, цару у Петрограду уговоре мира диктирати.“

Говорећи то ватрено погледи на улицу одъ Калуге. Облаци одъ праа бијају се подигли на последњемъ крају хоризонта и на сјайности сунца смотри се светло оружје.

„Я очекујемъ Лауристона изъ рускогъ стана“ настави царъ, „видите, Евгеніј, шта је тамо.“

(коначъ слѣдује.)

ЕГИПЕТСКЕ ПУРАМИДЕ.

Отъ свио знаменитији древности, на кое нась повѣстница опоминѣ, јошъ са- ме Египетске Пурамиде существую. Най-виши међу нима показује найвеће совер- шенство у смотренju художественогъ зыданja. Пурамиде су найдревнији остатци човећескогъ усовершенствованja, кое не само столѣтјима, но хиљадама година и дана се гордо пркосе, и себе никаквомъ времена погодомъ порушити недаду. Узрокъ вијовогъ зыданja неможе се решити, јербо су испитатели различногъ миљнија, свакій друго доказује. Једни кажу да су пурамиде ради Астрономије подигнуте, другиј утврђују, да су сунцу, и другимъ Боговомъ посвећене, тоји ве-

ле да оне кичельивость ондашињгъ вла- дїнја показују, четврти мысле да су за собранје пшенице и другиј плодова осно- ване, вообще мисли се да су надгробије славни мужева и Кралјева Египетски. Найзначајније су биле оне, кое су Хе- опсу и Хефрену посвећене. Пурами- де ове налазе се у средини Египетской, близу старогъ Каира, отъ сјеверне стра- не реке Нила. Једне отъ њији стоји на каменитимъ стѣнама, отъ базалта и гра- нита назидане. Петъ пурамида носе и дана се своя имена, а двема се име изчез- нуло. Првасе именује Гуџе близу ста- рогъ Мемфиса, друга је Мандшелму- за, трећа Сакаргъ, четврта Дагшуръ, пета Веумъ. Четвртъ пурамида стоји кодъ Гуџе у једној линији, једна отъ друге 400 кораклији удаљена. Около овеји пурамида стоји стотине мањи, кое су на четири стране света окренуте.

Найвећа Хеопса Пурамида, износи у свомъ четвероуголномъ окружју 473 хва- та. Њена висина броји 73 хвата или 480 стопа. Гдикоји списатељи потврђују, да је она јошъ виши, но то се јамично зна- ти неможе, јербо поверхность оне земље пескомъ часъ завејана, часъ развејана бы- ва, зато се пурамида некиј путь већа, а некиј мања чини. Већа часъ оны ма- љни пурамида погребена је пескомъ, једва се вр'ови нјови видити могу. — Ова най-већа пурамида на каменитој стѣни, отъ кречногъ (вапно) камена назидана, има у окружју широке степене, найхудоже- ственије изпещирење, кое до самогъ вр'а безопасно водити могу. Кадъ се 60 стопа на пурамиду попне, онда се долази на пљенъ уходъ (Gang) који је Калифъ Елма- икъ првый путь отворио. Неколико вход-ника и Галерије, кое се у внутренности налазе, уводе у царску собу, где Сар- кофагъ отъ Гранита на средији стоји. Херодотъ доказује, да је колосално зда- није ово за гробъ Хеопса подигнуто. У тойји пурамиди налазије сејанъ клањањъ

б.) Да се што маньомъ ценомъ, само да Касса не штетуе, и да се неумалава, Књиге продао; шта выше

в.) Да се сиромашкай Юности, као награда за добро владанѣ и приљканіе безъ штете кассе Књиге покланяю.

г.) Да се и Награде у новцу, за разрешение каковы нибудъ стављены важны за книжество и просвѣштение вопроса, опредѣле.

д.) Да се и Новине Србске одъ овы новаца издаю, да се Учредникъ плаћа, и сви за то трошкови чине.

II. Внутреній составъ Дружства. — Дружство ово или Тѣло состои се изъ членова или Приложника, кои садъ или у напредакъ опредѣлену сумму у Кассу на жертвеникъ обште ползе принесу.

1-о. Сви Приложници су у призвѣнию овога посла међу собомъ равни и другови, кои једнака права и једнаке дужности имаю.

2-о. Јданъ безъ другога ништа чинити неможе, но сви скупа, или они, кои на одбављанѣ послова одредѣни буду изъ Дружства, морају радити и опредѣленија чинити.

3-о. Дужность је свега Дружства, да сваке године, кадъ се рачуни заключе:

а.) Једногъ измѣдь себе одреде, кој ће у скупшинама беседу водити, и представљеніја чинити, куда принадлежи и књиге судити, кој су за купованѣ, кој ли не, то есть, Предсѣдателя.

б.) Једногъ, кој ће послове одбављати, и ако бы нужно было, једнога спомошника и изванъ Дружства подъ умѣрену плаћу; — дакле Редовника.

в.) Једногъ, кодъ кога ће касса и јданъ ключъ стасти, и двоицу, кој ће друга дваключа одъ кассе држати; — дакле једногъ Чувара и два Ключара.

4-о. Ако бы се неверноста кодъ Редовника — Манипуланта — примѣтила,

то да се другоме вручи, и да се стварь у Протоколъ уведе. Такодѣръ и верность и ревностъ Редовника да се има сваке године у Протоколъ увести.

5-о. У скупшинама свакій Другъ или Приложникъ има право и слободу своє мысли изяснити, а остали є дужность свакога прислушати, и съ учтивостю искренно одговорити, и стварь разложити, безъ сваке личне увреде.

6-о. Заключеніе оно остає, кое већа часть приложника одобри.

7-о. Сви ће се послови водити у име целога Дружства, и подъ общтымъ именомъ: Матица Србска. Писма ће се управљати на Редовниково име, коме се додати мора: М. С. или M. S. или M. S. Редовникъ мора таково писмо скупшини сообщити.

8-о. О овомъ послу бригу носити са-мо Другови или Приложници могу. Ако бы ови изумрли, то да се наследникъ Приложника за то способанъ избере.

9-о. Матица Србска починѣ одъ дана Светога Саве, 1-огъ Просвѣтителя Србскогъ године 1826 Януар.

III. Послованѣ — Манипулація —

1-о. Новци се полажу у једну Кассу подъ три ключа.

2-о. Два се протокола водити морају: Јданъ о ономе, што є у Касси, шта се прїма, шта ли се издає; другій о уговорима или Контрактима, и заключеніјма у призвѣнию овога посла. Оба се у Касси држе.

3-о. Редовникъ — манипулантъ — кој у време потребе на Квиту новце изъ Кассе прїма, мора у скупшинама одговарати за прїманѣ и издаванѣ новаца; и свагда да је готовъ рачуне и ствари предати, кадъ скупшина заиште.

4-о. Сви ће се послови определявати у скупшинама, у коима морају ови быти: Предсѣдатель, Редовникъ, Чу-

варъ, и два ключара; или ныови замъници изъ Дружства. А одъ остали Членова кои оне, може доћи и присуствовати.

5-о. Сваке године се рачунъ закључити мора, и ясно изразити, съ колико је касса нарастила, или спала. Свакоме Приложнику, кои бы на страни био, мора се сваке године при заключеню рачуна и протоколла станъ кассе у писму явити, и сви Приложници по именце назначити.

IV. Назначеніе обичны трошкова:

1-о. За купованъ рукописны Књига одъ Списателя.

2-о. За Печатню.

3-о. На Спомоштника Редовниковогъ, ако бы нужно было.

4-о. На пошту за писма у призрѣнїю овога Посла.

5-о. За пресиланъ Књига.

Тако, а не иначе!

СЛОВО КНЯЗА АЛЕКСАНДРА НА ТОПЧИДЕРУ 4 Јуна 1843.

Любезна Браћо!!

Одако самъ промысломъ Божијимъ и вольомъ Народа Србскогъ, коєга дана је у вама, као достойнимъ опуномоћенима Депутатима његовима, съ радосћу гледамъ, на кормило правлjenја ове земље ступио, моя је једина брига и старање било, како да народъ Србски, помоћу Совјета, помоћу старешина, до оне среће и благостояња доведемъ, кое онъ, и по свома отличнимъ свойствама, и поднешенимъ жертвама, заслужује.

Оваковомъ жељомъ и намѣромъ вођенъ, посјетио самъ је не давно васъ и Народъ Србски, жељећисе собственими очима увѣрити о потребама земальскимъ, и на велику радость и задовољство мое, искусио самъ је свуда, по народу, ону волю, која се са мојомъ жељомъ најлепше слагала, и мени прекрасне изгледе за будућност обећала, тако, да ништа веће остављо небы, но само, да сдруженимъ силама, у дѣлу напредка народнога, по-

ступимо, на честь и славу имени Србскога и срећу потомства.—

Овакова лепа разположеніја видећи, ништа ми толико на срцу лежало нисе, колико да се она, између Высоке Порте, као господствујећег Двора нашегъ, и Руссие, као покровителствујеће силе, породившасе, у смотреню ныовы међусобны права, незгодна отношења, која су иллога блага наша намѣреня, затрудњивала, престану, и окончају се. И она су се истина окончала, но у самомъ окончанију с' таковима су важнимъ обстоятелства и жертвама скопчана, да се никако одъ мене, ни са помоћу Совјета, у дѣјство привести нису могла, и изискивала су необходиму нужду, да васъ, любезна Браћо! у име цѣлога Народа, позовемъ, како да сдруженимъ совјетима, постарамо се у дѣлу овоме онако поступити, како ће најбоље, и најспаситељније за отечество наше быти.—

Стварь је одъ велике важности, ту долазе у призрѣнїе дужности наше спрама Высоке Порте, као Господствујећег Двора нашегъ, дужности спрама Руссие, покровительнице наше, долазе у призрѣнїе основна, народу нашемъ дарована, права, који невредимо изъ очију изпуштати нетреба. Све ово у согласије довести, је славнији задатакъ нашега дѣлана. Вы ћете садъ о свему обстоятелно одъ Совјета извѣстити; само внимателно саслушайте, зрело о ствари разсудите и договорите се. Знайте, да колико је задатакъ овай тежиј, толико ће срећно решење његово сјајне быти.

У томе пека васъ света дужност, спрама отечества и његовога благостояња руководи. Ако тако поступите, да права и слободу Србску непредиму сохраните, и дужности и призрѣнїја спрама Высоки Дворове изъ очију неизпустите, онда знайте, и увѣреніје будите, да ћете и благостояње народно утврдити, и образъ Србскога предъ светомъ осветити.—

ДОПИСЪ.

Изъ Баната. Изображеніе народно је таково условије, безъ кога народъ не може срећанъ быти. А будући да је досадъ много о срећи и благостояњу народномъ говорено: зато за нужно налазимъ и оно, на чему се она оснивају, у призрѣнїје узети, а тымъ истымъ начиномъ нужду и потребу доказати, како најмъ је изображеніе и воспитање народно одвећи нужно, ако жељимо, да цѣљь нашу, сирће срећу и благостояње народно,

постигнемо. — Досадъ је највише о побољшавању свештенничкога стана говорено, држаоћи зарј Свештенике за цѣли својај најбоља и најхладнија средство. Зато да бы се Свештенства, као најчлановија наше цѣли средства, стана побољшати могло тако, како бы оно, безбрежно за друге свое кућевне и Фамиліјарне потребе, све свое и душевне и тѣлесне сile на то употребило, да ону чисть народа, који му је, да воспитава и изображава, на душу остављена, предана, воверена, правимъ Христијанни учени, осимъ други многи досадъ наведени средства и ова наводимъ:

1-о. Да се за свештенике они не узамају, кои најмање филозофске науке свршили ни су. Ђер њаквомъ се воспитању и изражењу одъ онога можемо надати, кои самъ себе не зна воспитавати и изображавати, нити зна, у чему се управо воспитање и изражење састоји.* А да бы се ово съ већомъ народномъ користи испунијавати и у дѣло приводити могло, спрѣћь, да не бы они младићи, кои су лепыње душевнимъ свойствама одъ природе украсени, а средства немају, выше науке слушати, народу бесполезни быти морали: то никаквогъ за то болѣгъ средства не налазимъ, него да Његово Висреосв. Г. Митрополитъ уредбу изда, да сваки манастиръ по 2-3 отмѣнїја (не родомъ и богатствомъ, него срдцемъ и памећу) младића школује, а у томъ дѣлу можебити да бы и друга наша Господа Епископи, Земљедржи и сви имућији красанъ и подражанија достојнији примѣръ нашла.

2.) Да се число парохија умали. Ђер докле годъ сувише парохија буде, дотле свештеници наши не могу у добромъ стану быти, слѣдователно учени и изражењи не ће се радо тога званија примати, будући да сваки највише онамо тежи, гдје га бОльј животъ очекује.

4.) Да се остале Парохије на класе разделе и по заслуги свештеницима раздају. — Да се овай пунктъ досадъ испунијава, или бољ да кажемъ у обичај увео, заиста при свемъ томъ, што је све-

штениство наше по већој части ненизображен, да-
ке и она средства, съ коима бы себи колико толико свое бѣдно стана олакшати могло, ни је знало да употреби, него пропуштало и очекивало, да му га другиј покаже; присвемъ даљ томъ, што имамо су-
више парохија, кое намъ основанъ поводъ дае, да томе зло стана Свештеника по већој части при-
писујемо; при свемъ томъ, велимъ, само да се овай четврти пунктъ у призрѣње узимао, наше бы свештенство дана је у свакомъ смислу у бо-
љемъ стану налазило се. Но кадъ ни је то досадъ учинено, то надамо се, да ће скоримъ нашъ ро-
долюбивији Г. Митрополитъ све то у редъ довести,
а тымъ истимъ начиномъ и другиј Висреосв. Го-
споди поводъ дати, да у своимъ Дјечезама мудре и
за цѣлый нашъ народъ спаситељне уредбе уста-
нове.

Ако за овимъ свима точкама настојавали бу-
демо, да се испуњавају: то заиста непримѣтно ће намъ, наше свештенство у краткомъ времену на
ономъ степену изражења стояти, на комъ се сусједни народи свештенство налази, и мы ћемо се онда увѣрити, да је нашъ народъ онако исто
и на книжевномъ изражењу полоју у стану съ
другима се успоредити, као што је свагда смѣло и
отважиоја еройческому съ пјама и безънији се ука-
зивао. —

Браћо, прјатељи, пастири и Меџенати на-
рода Србскогъ! Кадъ помислимо, да ни смо сами
себи рођени; кадъ помислимо, да је овай животъ
кратакъ, и да онъ ништа друго ни је, него пре-
прављање за будућиј животъ; кадъ помислимо, да
је наша срећа съ народномъ срећомъ сајужена, то
ни је могуће, да прси напе жаромъ родолубија не
заплатимо, и да сви по силама нашимъ кон духомъ,
који срдцемъ, који новцемъ могућну жертву на олтарју
наше среће не принесемо, и да тымъ начиномъ
не сетимо се славногъ нашега Орација речиј

Познамъ, Роде, самы себе. Имѣй

Всю храбрость вникнутъ въ поле душевное.

Требимъ злакъ вредный, множимъ добрый.
Выспренныхъ садъ получиши духовъ!

Л. Књ. С.

*) Овде ће многиј може быти строго примѣтити и казати, да има свештеника, који су филозо-
фију слушали, па опетъ више знаду, него онай, који ју је слушао. И то је истина; ал' зато
нетреба све слепо у свештеничкимъ чинимъ примати, него само оне, на коима се дае видити,
да су у филозофији были.

Издаватель Димитрий Јовановичъ. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕШТИ словима Баймоловимъ.